

TI o przejrzystości w branży wydobywczej

W dniu 1 marca 2011 roku Transparency International we współpracy z Revenue Watch Institute opublikowało raport dotyczący powiązania pomiędzy brakiem przejrzystości a skalą korupcji w państwach bogatych w surowce energetyczne.

Jak można przeczytać na stronie TI, paradoksem jest, że społeczeństwa państw zasobnych w złoża surowców mineralnych, należą niejednokrotnie do najbiedniejszych. Ważnym czynnikiem, który przyczynia się do tego, że nie korzystają one z bogactw własnych państw jest brak przejrzystości w systemie odprowadzania do budżetu należności z tytułu eksploatacji złóż przez koncerny je wydobywające i eksportujące. Innymi słowy, firmy zamiast część zysków należycie oddać w postaci podatków i innych przewidzianych opłat, celowo zaciemniają obraz uzyskanych zysków, by przy pomocy zarobionych pieniędzy korumpować miejscowych polityków.

Raport „Promocja przejrzystości podatkowej. Raport nt. firm z sektora gazowo-paliwowego 2011” poświęcony jest właśnie powyższemu zjawisku. Oparto go o badania przeprowadzone w 2010 roku oraz pierwotną, węższą wersję dokumentu z 2008 roku. Szacuje on poziom przejrzystości 44 czołowych przedsiębiorstw z branży biorąc pod uwagę 3 dziedziny:

informowanie o wdrożonych programach antykorupcyjnych,

jawność i dostępność informacji finansowych na poziomie całego przedsiębiorstwa,

jawność i dostępność informacji finansowych na poziomie kraju funkcjonowania.

Zdaniem autorów raportu, ujawniając informacje nt. powziętych kroków antykorupcyjnych oraz środków odprowadzonych do budżetu, przedsiębiorstwa przyczyniają się do lepszej, skuteczniejszej kontroli i rozliczalności władz przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Przejrzystość pomaga natomiast ograniczać pokusy korupcyjne zarówno ze strony podaży firm, jak i popytu rządzących.

Główny wniosek płynący z raportu jest optymistyczny, wynika bowiem z niego, że generalnie poprawiła się skala transparentności firm w porównaniu z danymi ze wstępnego raportu z 2008 roku. Większy odsetek z nich ma przejrzystość na względzie i czyni jakiegokolwiek starania, by zapobiec korupcji. Przypisywane jest to większej świadomości posiadania wpływu na poziom korupcji. Z drugiej jednak strony, sytuacja gorzej wygląda w przypadku rozliczania się z poniesionych opłat na poziomie poszczególnych państw działania, gdzie zauważalny jest wyraźny niedobór powyższych informacji swobodnie dostępnych dla obywateli. Ponadto, zauważono, że więcej informacji ujawniają spółki giełdowe, niż takie, które notowane nie są oraz firmy ponadnarodowe, niż państwowe.

Dokument formułuje również szereg rekomendacji na przyszłość:

firmom zaleca się szersze udostępnianie informacji dot. wewnętrznych inicjatyw antykorupcyjnych oraz ich kontrahentów czy spółek zależnych, firmy państwowe powinny wdrożyć międzynarodowe standardy księgowości i audytu,

rządy państw zasobnych w złoża powinny prawnie uregulować obowiązek firm przejrzystego rozliczania się z podatków,

firmy ratingowe oraz zajmujące się oceną ryzyka powinny brać pod uwagę stopień transparentności informacji finansowych ocenianych firm.

Raport w angielskiej, francuskiej i hiszpańskiej wersji językowej dostępny jest na stronie <http://www.transparency.org/>

